

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-1128/17-B

Název	Mateřská škola při Fakultní nemocnici Brno, příspěvková organizace
Sídlo	Černopolní 9, 613 00 Brno
E-mail	msfnbrno@seznam.cz
IČ	62156578
Identifikátor	600171540
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Jana Stěničková
Zřizovatel	Jihomoravský kraj
Místo inspekční činnosti	Černopolní 9, 613 00 Brno
Termín inspekční činnosti	23. 10. 2017 – 25. 10. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou, podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon).

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Mateřská škola při Fakultní nemocnici Brno, příspěvková organizace (dále „škola“ nebo „MŠ“) má regionální působnost. V souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení zajišťuje předškolní vzdělávání hospitalizovaným dětem v 11 třídách rozmístěných na 22 odděleních v objektech fakultní nemocnice Černopolní 9 a Černopolní 22. Ředitelství MŠ je v samostatné, rekonstruované budově uprostřed nemocničního areálu, kde je také zázemí pro učitelky a samostatná třída pro realizaci akcí pro chodící pacienty - děti MŠ. Celkový počet hospitalizovaných dětí navštěvujících MŠ byl v předchozím školním roce 4996. V průběhu inspekční činnosti bylo na základě doporučení ošetřujících lékařů zařazeno do tříd na odděleních celkem 74 dětí.

Předškolní vzdělávání podle *Školního vzdělávacího programu* s motivačním názvem *Svět kolem nás* (dále „ŠVP PV“) zajišťovalo 12 pedagogických pracovníků. Nedílnou součástí vzdělávání byl propracovaný systém herní terapie, různorodá zooterapie, environmentální vzdělávání a využívání netradičních výtvarných technik. Stravování i pitný režim dětí jsou zcela v kompetenci zdravotnického zařízení a vycházely z potřeb lékařské péče. Té se podřízovala také organizace a průběh vzdělávání. Svoji činnost a specifika práce na jednotlivých odděleních MŠ prezentovala prostřednictvím kvalitních webových stránek.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení školy, které zajišťovala ředitelka školy (dále „ředitelka“) s požadovanou odbornou kvalifikací a dlouholetou řídicí praxí, bylo efektivní. Svě velmi dobré řídicí a organizační schopnosti prokázala nejen při vytvoření optimálních materiálních podmínek a při organizaci činnosti školy v mimořádně náročných podmínkách nemocničního provozu, ale také v oblasti vedení učitelky ve směru zvyšování efektivity vzdělávacích procesů. Rezervy v její řídicí činnosti byly zjištěny pouze ve zpracování základních dokumentů MŠ (ŠVP PV, Školní řád). Chyběly v nich některé požadované údaje a nesprávně byly uvedeny právní předpisy, což snižovalo jejich informační hodnotu pro zákonné zástupce a veřejnost. Koncepce rozvoje školy, kterou ředitelka zpracovávala v rámci pracovního plánu pro daný školní rok, sice obsahovala velké množství, často se každoročně opakujících záměrů a cílů, byly však jasně stanovené a důsledně směřovaly k zajištění kvalitního vzdělávání dětí i zlepšování činnosti školy. Jejich postupné naplňování plánovala, pravidelně sledovala a vyhodnocovala. K úspěšné realizaci záměrů významně přispíval uplatňovaný styl řízení, založený na otevřeném přístupu k učitelkám a vzájemné každodenní komunikaci. V jeho rámci ředitelka nejen jasně delegovala kompetence na pracovníky školy, ale poskytovala jim (zejména učitelkám vzhledem k rozdílnému charakteru vzdělávání na odděleních) také prostor pro samostatné rozhodování, vlastní návrhy a jejich realizaci. Pod jejím vedením se škola při všech činnostech důsledně věnovala zajištění bezpečného prostředí a ochraně zdraví dětí, což vyplynulo z fyzické prohlídky prostor, které MŠ užívala i z předložené dokumentace. Pravidelně prováděla kontroly, vyhledávala a hodnotila rizika, ke kterým přijímala opatření. Prostřednictvím pravidelných pedagogických rad ředitelka řešila aktuální problémy školy, podrobně se zabývala vhodnými přístupy k dětem a poskytovala informace využitelné při jejich vzdělávání. Nastavila přehledný a účinný systém vedení kontrolních mechanismů, které zaměstnancům poskytovaly poměrně konkrétní zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce. Díky tomu zaměstnanci školy tvořili vysoce profesionální, úzce spolupracující tým. Všechny učitelky měly odbornou kvalifikaci pro činnost, kterou vykonávaly. Jejich další vzdělávání (dále „DVPP“) je dlouhodobě jednou z priorit vedení školy. Cíleně je směřováno k rozšiřování odborných dovedností pedagogů pro zvyšování účinnosti vzdělávání. Aktivním absolvováním dílčích seminářů si ředitelka i všechny učitelky prohlubovaly znalosti a dovednosti z různých oblastí, především psychologie

a zdravotnictví, dále v komunikačních technikách a ve speciálně pedagogických přístupech k dětem, které dokázaly účinně využít při jejich vzdělávání. Pozitivem a přínosem školy také bylo, že své bohaté zkušenosti předává formou odborných praxí studentům středních a vysokých škol pedagogického, zdravotnického a lékařského směru.

Prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu a na provoz plně zajišťovaly realizaci ŠVP PV. MŠ v období od poslední inspekční činnosti společně se zřizovatelem systematicky zlepšovala podmínky vzdělávání (zejména materiální) s ohledem na individuální potřeby nemocných dětí. Využívala k tomu také sponzorské dary pravidelně poskytované formou služeb a hmotných darů. Díky tomu bylo pro hospitalizované děti vytvářeno celkově příjemné prostředí. Výrazně k tomu přispívala barevnost všech prostor a výzdoba dětskými obrázky a výrobky. Na odděleních byly k dispozici mobilní koberce, množství herních, moderních didaktických i výtvarných a pracovních pomůcek, které se mohly dezinfikovat a se kterými mohly děti dobře manipulovat. Samostatná třída byla navíc zařízena kvalitní počítačovou technikou. Veškeré vybavení podporovalo naplňování cílů ŠVP PV, rozvoj dovedností a rozšiřování poznatků dětí, zejména však napomáhalo zvládnutí psychicky náročných situací souvisejících s jejich léčbou.

Hodnocení průběhu vzdělávání

MŠ vzhledem k délce pobytu dětí v nemocničním prostředí a měnícímu se složení dětských kolektivů neposkytuje kontinuální předškolní vzdělávání. Práce s dětmi vycházela z cílů stanovených v ŠVP PV, které směřovaly k odstraňování bariér strachu a úzkosti a k tomu, aby se dítě co nejdříve vrátilo bez psychických traumat do svého rodinného prostředí. Jejich naplňování se škole dařilo velmi dobře. Učitelky prostřednictvím systematicky vedených třídní vzdělávací programů připravovaly zajímavé, různorodé činnosti. Při realizaci program operativně upravovaly na základě aktuálního zdravotního stavu a naladění dítěte a důsledně respektovaly jeho výběr a míru zapojení. Podle potřeby uplatňovaly herní terapii, která dětem přibližovala a objasňovala jednotlivá vyšetření, čímž je odpoutávaly od nepříjemných pocitů a stresu.

Organizace vzdělávání probíhala na základě rozhodnutí lékaře a možností dítěte individuální formou na pokojích přímo na lůžku nebo společně ve vyhrazeném prostoru na oddělení. V případě společných aktivit (např. zooterapie, kulturní akce) docházeli chodící pacienti z různých oddělení do nově zřízené třídy v budově vedení školy. Léčebný režim umožňoval při vzdělávání využívat jen některé metody práce, které však byly promyšlené a přizpůsobené zdravotnímu stavu i specifickým potřebám dětí. Učitelky často střídaly zábavné a naučné činnosti, nejvíce využívaly výtvarné a pracovní aktivity, které vedly k rozvoji jemné motoriky, fantazie a představivosti. Odváděly tím pozornost dětí od nemoci i léčebných zákroků a pomáhaly jim překlenout složité období pobytu v nemocnici. Při všech činnostech důsledně uplatňovaly individuální přístup, dokázaly odhadnout momentální možnosti a schopnosti dětí a kladly na ně přiměřené a srozumitelné požadavky. Byly velmi ohleduplné a empatické, citlivě reagovaly na potřeby dětí a plně respektovaly jejich náladu. Komunikovaly s nimi přátelským způsobem, dokázaly jim naslouchat, vysvětlovat a povzbuzovat je, čímž vytvářely atmosféru klidu, pochopení a spolupráce.

Vzdělávací působení učitelek se přirozeně prolínalo se zdravotní péčí personálu nemocnice, většinou za přítomnosti a spoluúčasti zákonných zástupců. Společně poskytovali dětem oporu a pocit bezpečí, což mělo pozitivní vliv na jejich psychický stav. Nenásilným způsobem v dětech posilovali sebedůvěru i důvěru v lékaře a ošetřující personál.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úzká spolupráce se zdravotním personálem a zejména s rodiči příznivě ovlivňovala také výsledky vzdělávání. Přestože napomáhala především úspěšnému průběhu léčení dětí, vedla i k vzájemnému obohacení o nové zkušenosti. U dětí se pozitivně odrážela v jejich chování a citovém naladění. Ze sledovaných činností bylo zřejmé, že většina dětí s ohledem na svůj věk a zdravotní problémy dobře zvládala pobyt v nemocnici. Zapojovaly se aktivně do činností, uplatňovaly při nich předchozí zkušenosti. Vhodnou formou sdělovaly své zážitky, přání a požadavky. Přirozeně navazovaly kontakt a komunikovaly s učitelkami, při společných činnostech i mezi sebou. Při aktivitách mimo lůžko k sobě byly ohleduplné, dokázaly spolupracovat a domlouvat se.

Pro zvýšení účinnosti vzdělávání škola od minulé inspekční činnosti zavedla záznamy o dětech. I když učitelky během mnohdy poměrně krátkého pobytu dítěte (5 – 10 dnů) nemohly zachytit a hodnotit vzdělávací pokroky a výsledky komplexně (provádět pedagogickou diagnostiku), velmi dobře jim záznamy sloužily při opakované hospitalizaci dětí. Využívání informací o zájmech, oblíbených aktivitách i celkovém průběhu hospitalizace významně napomáhalo rychlejší adaptaci i zapojení dítěte do činností a cílené individualizaci vzdělávání.

MŠ svoji činnosti i výsledky vzdělávání pravidelně sledovala a hodnotila. Zjištění projednávala na pedagogické radě a využívala je k plánování cílů zaměřených na zvyšování účinnosti vzdělávacích přístupů. Ukazatelem velmi dobré úrovně školy také bylo pravidelné zapojování do okresních, krajských i celostátních výtvarných soutěží a kvalitní práce dětí prezentované formou tematických výstav v celém areálu nemocnice i mimo ni.

Pro obohacení vzdělávání i činnosti školy a její dobrou prezentaci byla přínosem až mimořádně aktivní spolupráce s mnoha vnějšími partnery (např. umělecké školy, nadace a občanská sdružení, Mahenova knihovna, domov pro seniory, Klub přátel umění v ČR, policie, hasičský sbor). Kontakty s dalšími školami při zdravotnických zařízeních (včetně mezinárodních) i s běžnými MŠ sloužily k výměně poznatků o vzdělávání dětí. Ke zlepšení psychického stavu dětí MŠ cíleně zajišťovala na základě konzultací s lékaři pasivní i aktivní zooterapii (např. canisterapii, hippoterapii, felinoterapii) ve spolupráci se ZOO Brno a soukromými chovateli. Aktivně se na ní podílela také ředitelka školy profesionálním prováděním individuální a skupinové felinoterapie. Prostřednictvím kontaktu s nejrůznějšími druhy zvířat škola účinně pomáhá dětem překonat bariéry z neznámého prostředí nemocnice, zprostředkovává jim neobvyklé zážitky, tím usnadňuje hospitalizaci a v rámci možností jim navozuje dobrou náladu.

Závěry

Hodnocení vývoje

- V MŠ došlo k pozitivnímu posunu v oblasti materiální; byla zřízena samostatná třída, vybavená kvalitní počítačovou technikou, využívaná zejména pro nadstandardní aktivity (např. kulturní akce, zooterapie), nové moderní pomůcky přispěly k podpoře aktivity dětí při vzdělávání.
- Škola navázala spolupráci s dalšími partnery, což umožnilo zejména rozšíření zooterapie o neobvyklé aktivity obohacující činnost školy.
- MŠ si udržela vysokou úroveň spolupráce se zdravotníky i poskytovaného vzdělávání.
- Sjednocení tvorby třídních plánů, zavedení záznamů o dětech a častější hospitační činnost přispěly ke zvýšení efektivity vzdělávacího působení.

Silné stránky

- Promyšlená organizace výuky, empatické, citlivé a profesionální přístupy učitelů ke každému dítěti významně zvyšovaly účinnost vzdělávacího procesu a přispívaly k odstraňování bariér souvisejících s hospitalizací dětí.
- Příkladná individualizace vzdělávání a diferenciací nároků zajišťovaly rozvoj osobnosti každého dítěte podle jeho možností, schopností a potřeb v závislosti na jeho aktuálním zdravotním stavu.
- Úzká spolupráce vedení školy i učitelů s lékaři, odborným personálem nemocnice a zákonnými zástupci dětí zajišťovala nadstandardní psychosociální podmínky, které výrazně přispívaly ke kvalitě vzdělávání dětí.
- Aktivita všech učitelů v DVPP cíleně plánovaném a podporovaném vedením školy a uplatňování získaných zkušeností při práci s dětmi výrazně ovlivňovaly účinnost vzdělávání.
- Realizace výstav, vernisáží, soutěží i nápaditá a mimořádně estetická výzdoba areálu nemocnice významně a pozitivně prezentují školu na veřejnosti.

Slabé stránky a příležitosti ke zlepšení

- Nepřesná a nedostatečná aktualizace některých dokumentů školy snižovala jejich informační hodnotu pro zákonné zástupce a veřejnost.

Příklady inspirativní praxe

- Nastavený, a odborně prováděný systém zooterapií, mimořádně stimuloval zájem dětí a napomáhal jim v překonávání obtíží v souvislosti s hospitalizací.
- Škola je velmi aktivní při předávání praktických zkušeností se vzděláváním dětí formou zajišťování odborných praxí studentům středních a vysokých škol pedagogického, zdravotnického a lékařského směru.
- Bohatá spolupráce s mnoha partnery, včetně zahraničních, přispívá k výraznému zlepšování podmínek i průběhu vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Důslednější zpracování změn a inovací v oblasti školství do dokumentů MŠ by zvýšilo jejich kvalitu a informační význam.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 31. ledna 2018 odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje*, č.j.20/31 ze dne 30. dubna 2015
2. *Výpis z rejstříku škol a školských zařízení: Mateřská škola*, IZO: 062 157 578 tisk ze dne 11. října 2017
3. *Jmenování do funkce ředitelky MtŠ při FDN Helfertova 2 v Brně* s účinností od 1. května 1990
4. *Jmenovací dekret* s účinností ode dne 1. srpna 2012
5. *Školní vzdělávací program s motivačním názvem Svět kolem nás* (dále „ŠVP PV“) č.j. 312/2017 platný od 31. srpna 2017 do 31. srpna 2020
6. *Pracovní plán na školní rok 2017/2018* bez data, který obsahuje koncepci rozvoje školy pro školní rok, hlavní úkoly školy a jejich zajištění, spolupráci s jednotlivými složkami, plán pedagogických porad materiální zajištění školy, plán DVPP, plán zooterapie a enviromentálního vzdělávání
7. *Minimální preventivní program pro školní rok 2017/2018 a Třídní plán prevence sociálně patologických jevů*
8. *Třídní vzdělávací program* všech tříd vedený pro školní rok 2017/2018
9. *Přehled výchovné práce* všech tříd vedený ve školním roce 2017/2018
10. *Zařazení dítěte do Mateřské školy při Fakultní nemocnici Brno – Rozhodnutí* vedené ve školním roce 2017/2018
11. *Přehled docházky* všech tříd vedený ve školním roce 2017/2018
12. *Zařazení dítěte do Mateřské školy při Fakultní nemocnici Brno* - doklad o dětech zařazených do mateřské školy v době inspekční činnosti
13. *Školní řád mateřské školy* ze dne 31. srpna 2017 s podpisy všech zaměstnanců školy
14. *Organizační řád*, poslední aktualizace ze dne 31. srpna 2017
15. *Rozpis přímé vyučovací povinnosti učitelek* platný pro školní rok 2017/2018
16. *Doklady o dosaženém nejvyšším pedagogickém vzdělání pedagogických pracovníků* vedené ve školním roce 2017/2018 a osvědčení z absolvovaných seminářů v rámci DVPP od školního roku 2015/2016
17. *Plán hospitační činnosti* školní rok 2016/2017 a 2017/2018
18. *Záznamový arch pro hospitaci MŠ a Hospitační záznam – kontrola dokumentace* za školní rok 2016/2017
19. *Záznamy o průběhu a projevech dětí jednotlivých tříd při vzdělávání v průběhu hospitalizace*
20. *Vlastní hodnocení školy: evaluační záznamy učitelek školy, hodnocení školy za školní rok 2016/2017, Výroční zpráva za školní rok 2014/2015, 2015/2016 a podklady pro školní rok 2016/2017, evaluační archy průběžného plnění ŠVP PV a TVP jednotlivých tříd*
21. *Zápisy z jednání pedagogické rady* od školního roku 2015/2016, zápis ze dne 28. srpna 2017 obsahuje projednání Školního řádu a podpisy zaměstnanců
22. *Dokumentace potřebná ke kontrole BOZ*
23. *Dokumentace k hodnocení ekonomických podmínek - Výkaz zisku a ztráty, Příloha účetní závěrky, Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajům, sestavy k čerpání finančních prostředků podle zdrojů financování za kalendářní rok 2016*
24. *Inspekční zpráva* č.j. ČŠI-1219/08-12 ze dne 30. května 2008

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Hana Sedláčková, školní inspektorka

PaedDr. Hana Sedláčková v. r.

Bc. Magda Kuchařová, školní inspektorka

Bc. Magda Kuchařová v. r.

Ing. Hana Šarounová, kontrolní pracovnice

Ing. Hana Šarounová v. r.

V Brně 8. listopadu 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Jana Stěničková, ředitelka školy

PaedDr. Jana Stěničková v. r.

V Brně 20. 11. 2017